

Asia

Tulevan komission nimittäminen; Päivitetty luettelo henkilöistä, jotka neuvosto esittää nimitettäväksi komission jäseniksi

Kokous

U/E/UTP-tunnus

E 31/2019 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Tulevan komission puheenjohtajaksi valittiin heinäkuussa 2019 saksalainen Ursula von der Leyen. Seuraavaksi unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaksi edustajaksi nimitettiin elokuussa 2019 espanjalainen Josep Borrell. Korkea edustaja on yksi komission varapuheenjohtajista.

Neuvosto hyväksyi 10.9.2019 yhteisymmärryksessä von der Leyenin kanssa luettelon muista henkilöistä, jotka se esittää nimitettäväksi komission jäseniksi. Henkilöt valitaan jäsenvaltioiden tekemien ehdotusten pohjalta. Von der Leyen ilmoitti samana päivänä suunnittelemastaan tehtävänjaosta jäsen ehdokkaiden kesken.

Korkeaa edustajaa ja komissaariehdokkaita on kuultu Euroopan parlamentin valiokunnissa. Ensi vaiheessa parlamentin oikeudellisten asioiden valiokunta (JURI) arvioi mahdollisia eturistiriitoja jäsen ehdokkaiden ja heille esitettyjen tehtävien välillä.

JURI-valiokunta vahvisti 30.9.2019 katsovansa, että Unkarin (László Trócsányi, naapurustopolitiikka ja laajentuminen) ja Romanian (Rovana Plumb, liikenne) ehdokkaat eivät eturistiriitojen vuoksi kykenisi hoitamaan tehtäviään. Parlamentin sisämarkkinoista (IMCO) ja teollisuudesta (ITRE) vastaavat valiokunnat kuulivat 10.10.2019 uudelleen Ranskan ehdokasta (Sylvie Goulard, sisämarkkinat). Kuulemisen jälkeen valiokuntien jäsenet äänestivät Goulardin hyväksymistä vastaan.

Unkari (Olivér Várhelyi), Romania (Adina Vălean) ja Ranska (Thierry Breton) ovat esittäneet uudet komissaariehdokkaat. Von der Leyen on ilmaissut yhteisymmärryksensä ehdokkaista ja on osoittanut heille samat tehtävät kuin maiden aiemmille ehdokkaille. Ranskan ja Romanian ehdokkaat läpäisivät 14.11. parlamentin valiokuntakuulemiset. Unkarin ehdokas sai puoltavan lausunnon 18.11. vastattuaan kirjallisiin lisäkysymyksiin valiokuntakuulemisen jälkeen.

Eurooppa-neuvosto teki 29.10.2019 yhteisymmärryksessä UK:n kanssa päätöksen (2019/1810/EU), jolla UK:n EU-eron määräaika pidennettiin 31.1.2020 saakka. UK:n hyväksymässä päätöksessä todetaan, että määräajan pidentäminen ei saa haitata unionin ja sen toimielinten säännönmukaista toimintaa. Lisäksi päätöksessä korostetaan, että UK:lla on eropäivään saakka täydet jäsenvaltion oikeudet ja velvollisuudet, mukaan lukien velvollisuus nimetä ehdokas komission jäseneksi.

UK ilmoitti 13.11.2019 vastauksena von der Leyenin pyyntöihin, ettei se voi nimetä komissaariehdokasta ennen 12.12. järjestettäviä parlamenttivaaleja. Komissio lähetti 14.11. UK:lle virallisen huomautuksen, jonka mukaan UK on rikkonut EU-sopimuksessa

määrättyjä velvoitteitaan jättämällä nimeämättä komissaariehdokkaan. UK:n viranomaisten on esitettävä näkemyksensä asiaan viimeistään 22.11. perjantaina.

Neuvoston on määrä hyväksyä ulkoasiainneuvoston (kehitysministerien kokoonpano) 25.11. yhteydessä (keskustelutta ns. A-kohtana) päivitetty luettelo henkilöistä, jotka se esittää nimitettäväksi komission jäseniksi. Päätöksessä neuvosto toteaa, että huolimatta unionin oikeudesta johtuvista velvollisuuksista, joihin viitataan UK:n nimenomaisesti hyväksymässä brexit-pidennyspäätöksessä, UK ei ole nimennyt komissaariehdokasta. Neuvosto katsoo, että tämä ei saa haitata unionin ja sen toimielinten säännönmukaista toimintaa, eikä siten voi olla esteenä uuden komission nimittämiselle.

Päivitetty komissaariehdokkaiden luettelo on näin ollen tarkoitus hyväksyä ilman UK:n ehdokasta. Von der Leyen on ilmaissut yhteisymmärryksensä luettelosta.

Kun neuvoston päätös on tehty, von der Leyenin on määrä esitellä kollegion kokoonpano ja sen poliittiset painopisteet parlamentille 27.11. täysistunnossa. Parlamentti äänestää komission puheenjohtajan, korkean edustajan ja muiden komission jäsenten hyväksymisestä yhtenä kokoonpanona (annettujen äänien enemmistö). Hyväksynnän jälkeen Eurooppa-neuvosto nimittää komission (vahvistettu määräenemmistö) 31.10.2024 saakka. Tavoitteena on, että komissio voisi aloittaa tehtävässään 1.12.2019.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä neuvoston päivitettyssä päätösluonnoksessa esitettyjen henkilöiden nimittämisen Euroopan komission jäseniksi toimikaudelle 2019–2024.

Pääasiallinen sisältö

Yhteisymmärryksessä komission puheenjohtajaksi valitun Ursula von der Leyenin kanssa neuvosto esittää seuraavia henkilöitä nimitettäväksi komission jäseniksi toimikaudelle 2019–2024 jo aiemmin korkeaksi edustajaksi nimitetyn Josep Borrell Fontellesin lisäksi:

Thierry BRETON	Ranska	(muutos aiempaan päätökseen)
Helena DALLI	Malta	
Valdis DOMBROVSKIS	Latvia	
Elisa FERREIRA	Portugali	
Mariya GABRIEL	Bulgaria	
Paolo GENTILONI	Italia	
Johannes HAHN	Itävalta	
Phil HOGAN	Irlanti	
Ylva JOHANSSON	Ruotsi	
Věra JOUROVÁ	Tšekki	
Stella KYRIAKIDES	Kypros	
Janez LENARČIČ	Slovenia	
Didier REYNERS	Belgia	
Margaritis SCHINAS	Kreikka	
Nicolas SCHMIT	Luxemburg	
Maroš ŠEFČOVIČ	Slovakia	
Kadri SIMSON	Viro	
Virginijus SINKEVIČIUS	Liettua	
Dubravka ŠUICA	Kroatia	
Frans TIMMERMANS	Alankomaat	
Jutta URPIAINEN	Suomi	
Adina VĂLEAN	Romania	(muutos aiempaan päätökseen)
Olivér VÁRHELYI	Unkari	(muutos aiempaan päätökseen)

Margrethe VESTAGER
Janusz WOJCIECHOWSKI

Tanska
Puola

Neuvoston päätöksessä luetellaan vain ao. henkilöiden nimet. Komission puheenjohtaja on jakanut komissiolle kuuluvat tehtävät jäsen ehdokkaiden kesken.

Von der Leyenin tavoitteena on ollut sukupuolten tasapaino kollegiossa. Alun perin esitetyssä kokoonpanossa oli 13 naista ja 14 miestä. Ranskan, Romanian ja Unkarin ehdokkaiden vaihduttua tämänhetkisessä kokoonpanossa on 12 naista ja 15 miestä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEU 17 artikla. (Korkeaa edustajaa koskeneen päätöksen osalta SEU 18 artikla.)

Käsittely Euroopan parlamentissa

Komissaariehdokkaita on kuultu Euroopan parlamentin relevanteissa valiokunnissa. Tätä ennen he ovat vastanneet parlamentin kirjallisiin kysymyksiin ja parlamentin JURI-valiokunta on arvioinut heidän taloudellisia sitoumuksiaan koskevat ilmoitukset.

Tavanomaisesta menettelystä poiketen Unkarin, Romanian ja Ranskan uusia ehdokkaita kuultiin parlamentin valiokunnissa jo ennen kuin neuvosto hyväksyi päivitetyn luettelon komissaariehdokkaista.

Euroopan parlamentti äänestää komission puheenjohtajan, unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja muiden komission jäsenten hyväksymisestä yhtenä kokoonpanona. Vaikka parlamentti voi virallisesti hyväksyä tai hylätä komission vain kokonaisuutena, täysistuntoäänestykseen ei ole haluttu edetä, jos parlamentti on ilmaissut kielteisen kantansa johonkin ehdokkaista.

Euroopan parlamentti voi äänestää komission hyväksymisestä kokonaisuutena vasta sen jälkeen kuin neuvosto on hyväksynyt komissaariehdokkaiden luettelon.

Kansallinen valmistelu

Nimitysasia kuuluu valtioneuvoston kanslian toimivaltaan ja valtioneuvoston kansliassa pääministerin päätettäviin asioihin.

EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 22.–25.11.2019

Eduskuntakäsittely

E 31/2019 vp, 10.9.2019.

Aihe on ollut esillä myös Eurooppa-neuvoston kokousten 30.6.–2.7.2019 ja 20.–21.6.2019 sekä epävirallisen päämieskokouksen 28.5.2019 yhteydessä

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

EU:n perussopimusten mukaan komission jäsenten määrä on 2/3 jäsenvaltioiden lukumäärästä, jollei Eurooppa-neuvosto yksimielisesti toisin päättä. Eurooppa-neuvosto päätti toukokuussa 2013, että komissiossa on 1.11.2014 alkaenkin yksi jäsen kustakin jäsenvaltiosta (2013/272/EU). Eurooppa-neuvoston tuli tarkastella kokoonpanoa koskevaa päätöstä uudelleen ennen tulevan komission nimittämistä. Eurooppa-neuvosto päätti 20.6.2019 pitää päätöksen toistaiseksi ennallaan (EUCO 20/2019).

Valtioneuvosto nimesi 13.6.2019 Jutta Urpilaisen jäsenehdokkaaksi Euroopan komissioon toimikaudeksi 2019–2024.

Asiakirjat

14405/19
2019/1810/EU
CM 3899/19
11914/19
12003/19

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VNEUS/EU-erityisasiantuntija Heli Siivola, p. 0295 160 350.
VNEUS/Lainsäädäntöneuvos Heidi Kaila, p. 0295 160 313.
VNEUS/Lainsäädäntöneuvos Johannes Leppo, p. 0295 160 335.

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	Euroopan komissio, Ranska, Romania, Unkari, brexit UM, VNK
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, STM, TEM, TULLI, VH, VM, VTV, YM
